

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo secundus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Domínica. III. post Pasca

peuratióne. **P**rimo ppter zc. **D**att. vl. **D**ata est mibi ois práas in celo z in terra. **N**ota g̃ q̃ntum est timédus talis iudex.

Secdo ppter diuine charitatꝝ approbatióne. **U**ñ Joã. xiiij. postq̃ di. Si diligeret me gauderetꝝ vtiqꝝ qz vado ad patrē zc. **S**ubdit. **U**t cogitat mundus qz diligo p̃ez.

Et sicut mandatū dedit mibi p̃ sic facio.

Nota de mādato sustinēde mortꝝ p quam ad patrē iuit: et quō oportet nos mortificari si ad eū ire volumꝝ. **J. De. ij. L**ibꝝ semel p pcti. ñris mortuꝝ est: iustꝝ p iniustꝝ: vt nos offerret deo: mortificatos q̃ dē car

uer: viuificatos aut spū. **T**ertio ppter ñre vtilitatꝝ, pcuratióne. **I**deo d̃r i. euāg. quia hec locutꝝ sum vobꝝ: tristitia impleuit cor vestrū. q. d. **E**x hoc tristari nō debetꝝ. **I**deo subdit. **S**ed vitare dico vobꝝ: expedit vobis vt ego vadā. **S**i em̃ nō abiero zc. **S**i em̃ abiero zc. **B**ern. in ser. **Q**uid est, si nō abiero paderetꝝ nō veniet: nisi carnis p̃ntia

vici subtrahat aspectibꝝ: spūalis gr̃e dulcedinē mēs occupata nō capit. **Q**uid vobis videt fr̃es: si hec ita sūrimo qz ita sūt

audeat d̃s de cetero q̃busdā ph̃rasticꝝ illecebris deditꝝ: sectas lenocinia carnis sue carnis vtiqꝝ peccatricꝝ genite in pctis: affi

pe pctis: in q̃ deniqꝝ bonū nō est illū expectare paderē. **E**rrat oino siqꝝ illā celestꝝ dulcedinē huic cineri: diuinū illud balsamū huic veneno: charismata illa spūs: miseri posse hmōi illecebrꝝ arbitratꝝ. **H**ec ille.

Hoc itaqꝝ multū p̃derandū est qz non potuerūt apli recipe plenitudinē: spūsc̃ti q̃diu solatióne habuerunt de p̃ntia ch̃i corpali. **C**ū tñ esset corpꝝ illud purissimuz deitate imbalsamatū z nō ñra spūsancto formatū. **N**ō g̃ arbitremur cū delectatióne corpali recipe gr̃am spūsc̃ti. **A**ug. **G**audiū diuine dulcedis nō degustas si carnali delectatióne cor maclas. **C**arnalis q̃ppe voluptas sic tenaciter iuiscat hoies vt faciat oino ineptos ad spūalia: neqꝝ pmittit etiā eos d̃ spūalibꝝ cogitare: z plerūqꝝ eos obstinatos reddit.

Exemplū **D**an. xiiij. de semibꝝ ipudicꝝ q̃ auertēt oculos suos ne viderēt celū z ne recordarent iudiciū iustoz. **P**rop̃tea etiā diabolꝝ elegit h̃ viciū cū balaam regez p̃pham balaam instruere veller quō filios isrl̃ deuincere posset: vt h̃ **A**ure. xxiij. **U**ñ etiā narrat **M**ichael de me

diolano: de q̃dā q̃ etiā in mortꝝ articulo noluit penitꝝ: ponere abstinere a luxuria: vtiqꝝ cēs h̃ esse ipossibile. **I**z paratus esset facere alia bona etiā ardua. et sic impentēs mortuus est. **U**ñ **B**reg. **Q**uē luxuria semel cepit: nihil aliud cogitare pmittit.

Pro tertio articulo **V**ide in p̃mo aduentuali. sermone penultimo.

Sermo secundus

Vado ad eum

Vado ad eum. **D**e datū optimū z oē donū pfectū desursum zc. **J. Jac. ij.** **A**d hoc iuit d̃ns ad patrē vt hmōi dona nob trāsmitteret. **V**ide s̃ p̃mo ser. alterꝝ theol. m̃arꝝ i hac d̃nica. **S**aluta. **V**ado zc. **R**imꝝ art. **A**n vere dici possit ch̃is ad patrē rediisse: **N**ō. **Q**uā ab eo nunqꝝ recessit. **C**ōtra. **I**pe d̃r: **V**ado ad eū q̃ me misit. **R**isto s̃m theol. **S**ic d̃r: venisse cū nouo modo apparuit. **I** forma ñre hūanitatꝝ: sic etiā d̃r rediisse cū desit appere: nulla penitꝝ facta mutatōe in forma diuitatꝝ: neqꝝ qñ venit neqꝝ qñ rediit.

Hoc p̃ r̃sione. **P**ro fūdameto. **V**ide mus vnāquāqꝝ rem redire naturalr ad locū sue originis. ppter qd̃ ait **B**oc. iij. de g̃lo la. **R**epetūt p̃rios queqꝝ recursus: rediit euz suo singla gaudet. **E**t **Q**uidiꝝ d̃r: q̃qꝝ suos repetūt. **U**ñ z p̃hs in. iij. p̃hyf. d̃r: qz vñū qd̃qꝝ naturalr mouet ad locum sue generatiōis. **S**ic z ch̃is tandē rediit ad patrē vñ venerat. **S**z q̃rit **A**n p̃e zc. **D**ic r̃n. vt s̃. **P**ost r̃nsionē aut dicas. **B**ñ g̃ d̃r **P**s. **A** summo celo egressio eiꝝ: z oē cursus eiꝝ vsqꝝ ad summū celꝝ zc. **A**scēdamus: itaqꝝ cū ch̃is d̃no **P**rimo p̃ctā desideria. iuxta illd̃ **L**ol. iij. **Q**ue sursum sūt q̃rite vbi ch̃is s̃t in dextera dei sedēs: vt tandē oēs ascēdamꝝ reali p̃ntia. **Q**d̃ oino fieri nō poterit: nisi pus deposuerimꝝ peccatorꝝ onera. **A**ug. in ser. **S**cire debemꝝ fr̃es qz cū ch̃is nō ascēdit sup̃bia: nō auaricia: nō luxuria: nullū viciū nostrꝝ ascēdit cū medico ñro. **A**udite o miserī peccatores zc. **Q**uid in p̃nti mūdo potestꝝ inuenire in pctis ṽtis: nisi miseria z afflictiones multas. **H**eu heu q̃re nō nitimi ascēdere cū d̃no. **L**ib̃ter em̃ relinq̃t hō terrā in q̃

affligit & multa patit in cōmoda. & liben-
ter ad locū vadit in q̄ multa sperat h̄c bo-
na. Fugite ḡ mūdū. i. oblectamēta mūda/
na. vnde tot mala pueniūt: et ad celestem
patriā perate in q̄ sunt oīa bona. **Figu-
ra** Exo. xiiij. Filij isrl̄ multū desiderabant
epire d̄ egypto vbi affligebant & ire ad ter-
rā de q̄ tot bona dicebantur. Expone rē.
Nota illō Berni. in q̄dā ser. Festinem⁹
ad locū tutiorē: ad agrū yberiorē: ad pa-
sū suuiorē: vbi bitem⁹ sine fornicie. abū-
dem⁹ sine defectu: epulemur sine fastidio.
Secūdus ar. In p̄ced rē. Hic facien-
da est applicatio general̄ hoc modo.
Generalr̄ qm̄ qlibet siue bon⁹ siue malus
dicere pōt Glado ad euz q̄ misit me. i. ad
deū qui me fecit & posuit me in esse: vt ab
eo recipiā qd̄ iustū ē. Debet inq̄ vnusq̄s
q̄ dicere & mēte cogitare Glado rē. inen-
tabiliter: irretardabilr̄: irreuocabiliter.
Primo vado rē. i. enstabilr̄. Ps̄. Quis
est hō q̄ viuēt & nō videbit mortem: eruet
aiam suā de manu iserni. Primū est ipossi-
bile. secundū p̄o difficile. Attēde. Vltuz
est piculosus trāsīt? vbi nō posset homo
euadere q̄n̄ ibi mēbz aliqd̄ amitteret/ q̄n̄/
tūcūq̄ sibi sollicitē p̄caueret. Si autē negli-
gēt ageret: vitā pderet corpale. Vide ḡ
piculosus est trāsīt? mortis que oīno im-
possibile ē euadere. Si tū prudēt hō sibi
puidet: aiām saluabit. si negligēs: corp⁹
& aiām pder. Incuitabilr̄ itaq̄ rēdm⁹ ad
mortē. y. Reg. iij. Dēs morimur & q̄i aq̄
in terrā dilabimur. iij. Reg. ij. Ego ingre-
dior viā vniuerse terre rē. Ido Berni. in q̄
dā ser. Diser hō q̄re oī hora te nō dispo-
nis: cogita te iā mortuū que seīs de neces-
sitate moritur. Distingue qliter ocl̄ p̄fen-
tur in capite: vne rūpent in corpore: & mor-
scindēt dolore. **S**ecdo irretardabiliter.
Ecc̄. xiiij. Demor esto qm̄ mors nō tar-
dat. Nec p̄ba pōderāda sunt: mors n̄ tar-
dat: ḡ est in ianuis. mors non tardat: ḡ tū-
meam⁹. mors nō tardat: ḡ bñfacere n̄ tar-
dat. **A**matōres mūdī: mors n̄ tar-
dat. **O** generaliter oēs pctōres: mors nō
tardat. Agite ḡ p̄nias ne vos iueniat dor-
mītes. **O** vnz p̄bū sed p̄ssimū: mors nō
tardat. Sed heu mō hoc nō aduertūt mi-
seri pctōres. sed hoc (lz tarde) cū anxietate
taulā recogscēt in inferno: di. illud Sap.

v. Nos nati p̄tinuo desinim⁹ esse. Idcirco
d̄ Greg. in registro. Nra vita nauiganti
silis est. Is nāq̄ q̄ nauigat stet: sedeat: ia-
ceat: sp̄ vadit. q̄a impulsu nauis ducit. Ita
etiā nos sum⁹ q̄ siue dormiētes: siue vigi-
lātes: siue iacētes: siue ambulātes: siue vo-
lētes: siue nolētes: p̄ mōmēta tpm̄ ad finē
ducimur sp̄. **T**ertio irreuocabilr̄. Ecc̄i
xxxvij. Demēto nouissimoz & noli obli-
uisci. neq̄ em̄ est p̄uersio. i. redit⁹ ad hanc
vitā: lz sit hō redit⁹ ad vitā incorrupti-
bilē in resurrectiōe generali. Job. xiiij. Li-
gnū hz spem si p̄cisum fuerit rursūm viret
scit & ramī ei⁹ pullulāt rē. Hō p̄o cū mor-
tu⁹ fuerit nudat⁹ atq̄ cōsūpt⁹: vbi q̄so este
quō si recedāt aq̄ d̄ mari & fluui⁹ vacue fa-
ctus arefcat: sic hō cum dormierit non res-
surget. Vltū valere pōt talis meditatio
mortis ad supbiā depmēdā & p̄nias dilige-
ter pagēdā. Aug. .li. de p̄bis dñi. Agnos-
cat hō se mortale & frā get elatiōem. Ec̄
plū. iij. Reg. xxj. de achab rege isrl̄ q̄ au-
dita cōminatōe mortis sibi facta ab Heliā
indur⁹ est sacco & ambulabat demissō ca-
pite. Et dixit dñs ad Heliā. Nōne vides
achab hūiliatū coraz me rē. Nec mirz: q̄a
cogitās de morte: vidit se cito in puluerē
redigēdū. Itē legit in vita Joānis ele-
synarij p̄sarche Cōstantinopolitani. Et
hanc etiā p̄suerudinē d̄ Hlidor⁹ fuisse an-
tiq̄tē q̄ p̄ma die coronatiōis impatoris cō-
stantinopolitani cū esset in gl̄a sua: lato-
mus afferebat tria vel q̄ttuoz genera mar-
moz diuersoz colorū di. ci. Iubeat impa-
tor de quo genere marmoris velit sibi mo-
numentū fieri: vt p̄ hoc si nuaret ei q̄ tāq̄
hō mortur⁹ de morte cogitaret: curā anie-
ageret: pie regnū suū regeret: subditos n̄
cōtemneret. Vñ Sene. Quid clienti tuo
irascēs: sustine paululuz/ venit mors que
nos pares faciet. oēs em̄ pares morimur
nisi q̄ qui plus h̄nt pl⁹ sunt responsuri.
Tertio art. Aud. rē. Diligenter ḡ sibi
p̄uideat vnusquisq̄: quoniā vt d̄ lex
Hora sua cuiuslibet est noxia. ff. de re. iur.
in condemnatiōe. Pone casum de eo q̄ est
in mora soluēdi decimas. quia pereūt per-
culo suo etiā in casu fortuito. xvj. q. j. de
cime. Cito ḡ soluat qlibet quod debet dō
anteq̄ pereat potestas siue facultas soluē-
di. Pone etiā exemplū siue pabolaz de eo

Dominica. III. post Pasca

qui velit nolit compellit cito compere co-
ram rege rōnem redditur de receptis pe-
cunijs sub pena capitis. Nōne talis dilige-
ter puideret zc. Expone z applica. Jo bñ
dr Deut. xxxij. Sēs absq̄ consilio z sine
prudētia yrina sapent z intelligerēt ac no-
uissima puiderent.

Sermo tertius

Vado ad eum

Voluntarie genuit nos xpo ve-
ritatis sc̄. Jaco. j. Ad h spūa-
liter genuit vt cum eo vadamus. Vide s̄
ser. ij. alteri themat̄ in hac eadē dñica.

Salutatio Vado zc.

Primus articulus. An recuerit ch̄m
suos discipulos relinq̄re post resurre-
ctionē et ad patrē ire: Vide s̄. feria. ij. pa-
schalis hebdoma. sermone post meridiem

Post responsionē aut̄ dicas. Quāta fu-
it redemptoris erga nos sollicitudo q̄ tot
mysterijs nob̄ viā salutis apuit z qd̄ agere
debeam̄ ostendit. Mortu⁹ ē vt nos redi-
meret: z nos mortificādo s̄ esse spūal̄ ero-
dret. Resurrexit vt spem resurrectōis da-
ret: z nos resurgere a pctis doceret. Tan-
dē in celū ascendit vt nos ad se traheret et
spūalē anime ascēsiōne indicaret. Amb. li.
de offi. Sicut ch̄s sua resurrectōe resur-
gendū a pctis edocuit. ita sua ascēsiōe ascē-
siōne quādā anie esse indicauit. D̄ igit̄ mi-
seri pctōres q̄ descendere maḡ q̄ ascendere
q̄rit̄: q̄ carnalibz z terrenis inherētes spi-
ritualia z celestia nō cogitat̄. Ideo i tene-
bris ment̄ miserī remanēt̄ z veris bonis
vacat̄.

Figura Gen. j. dr. Terra erat i-
gnis z vacua: z tenebre erāt sup̄ faciē abyssi.
Spūal̄ Terra. i. mēs terrena z carnal̄
q̄ est bonis vacua. z tenebre. s̄. ignorātie et
incōsideratiōis: atq̄ tenebre culpe sūt su-
p̄ faciē abyssi. i. cordis terreni. Nā ipsa cu-
piditas est q̄t̄ abyssus imp̄scrutabilis: et
ei⁹ nō est i ventre sūdū. Jo osee. iij. o mēs
est p̄tās: nō ē misericōdia: nō ē scia dī. i. i. a. i.
in corde terreno: s̄ maledictū z mēdaciū z
rūt̄: z sanguis sanguinē tetigit.

Secundus ar. In p̄ced. Hic faciē-
da est cōp̄atio specialis iter bonos et

malos quō differenter hñt dicere Vado
ad eū zc. Est aut̄ in hoc notanda triplex
differentia

Prima inchoationis

Secunda p̄gressionis.

Tertia terminationis

Prima inchoationis siue termini a q̄. In-
itiū em̄ a q̄ boni viāz incipiūt est amor dei.
initiū aut̄ vie maloꝝ ē amor sui. iuxta illd̄
Aug. xij. de ciui. dei. Ciuitates duas fe-
cerūt amores duo. Ciuitatē dei amor dei
vsq̄ ad p̄tēptum sui. ciuitatēz ho diaboli
amor sui vsq̄ ad p̄tēptum dei. Omnis er-
go boni origo est amor di. ois mali origo
est amor sui. Sc̄da est differentia p̄gres-
siōis. Vadūt em̄ boni p̄ viā dei. Ps. Vi-
am p̄tās elegi. Item. Vias tuas dñe de-
mōstra mihi. Ecōtra ho de malis dr. Nō
em̄ q̄ opant̄ iniquitatē in vijs ei⁹ ambulaue-
rūt. in ps. Et Baruch. iij. Filij agar ex q̄t̄
erūt prudētia q̄ de terra est. viā aut̄ sapie-
nescierūt: neq̄ cōmemorati s̄ semitas ei⁹.

Nota est autem triplex via bonorum.
Prima est via penitentie in qua commisi-
sa delent̄. De hac Exo. iij. i figura. Ibi
mus viā triū dieꝝ in solitudine vt sacrifi-
cemus dño deo nro. Ecōtra de malis dr
Baruch. iij. Viam discipline nescierunt.

Secunda est via obedientie in q̄ bona opera
exercent̄. Ps. Viam mandator̄ tuoz̄ cu-
curri. Et Esa. xxx. Hec est via ambulare
in ea zc. Contrariā viā tenent mali. s̄. viāz
iniquitat̄. de q̄ Ps. Viam iniquitat̄ amoue a
me. Tertia est via patientie: in q̄ aduer-
sa p̄ ch̄zo sustinent̄. Mat. vij. Angusta por-
ta z arca viā q̄ ducit ad vitam. Et Berni.
Pns̄ tribulatio est viā vite: viā glie. viā
ciuitatis habitaculi: viā regni. Ecōtrario
mā inter tribulatiōes vadūt p̄ viam im-
patientie. sicut legit̄ de filijs isrl̄ murmurā-
tibz p̄ labore. Aue. ij. De viā maloꝝ dicit̄
tur Proverb. iij. Viam impioꝝ tenebrosa
nesciūt vbi corruat. Et de viā iustoz̄ s̄ dicit̄
Iustoz̄ semita q̄ lux splēdēs p̄cedit z cre-
scit zc. Tertia est differentia termina-
tionis. s̄. termini ad quē. Vadūt em̄ boni
ad deū vt ad patrē benignum: mali ho vt
ad iudicē iratū. De pmo Ps. Nouit dñs
viā iustoz̄ i. approbat vt p̄t̄ p̄t̄. De sc̄do
Ecc̄. v. In pctōres respicit ira eius. Irē
Vadunt iusti ad deū laudantem: mali ho